

Akademia Sztuk Pięknych w Katowicach
 jednostka prowadząca zajęcia: Zakład Teorii i Historii Sztuki

rok akademicki: 2024/2025

Teoria kultury

typ przedmiotu: obowiązkowy
 tryb studiów: jednolite studia magisterskie

prowadzący: dr M.Juda

semestr	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
liczba godzin					30					
punkty ECTS					2					

forma przedmiotu:

Wykład akademicki.

założenia i cele przedmiotu:

Celem praktycznym jest uzbrojenie studenta w umiejętności poruszania się w treści większości głównych stanowisk teoretycznych poszczególnych myślicieli, głównych stanowisk dot. koncepcji kultury, jej wewnętrznej budowy i zróżnicowania oraz identyfikowania głównych stanowisk wartościujących ważnych w odniesieniu do rzeczywistości cyfrowej.

treści programowe:

Pojęcie kultury, kultura a natura, wewnętrzne zróżnicowanie kultury, semiotyczne i aksjologiczne kryterium kultury symbolicznej, dziedziny kultury symbolicznej i obiegi kultury, cyberkultura.

wymagania wstępne i przedmioty wprowadzające:

Przygotowanie ogólne na poziomie szkoły średniej oraz wysłuchanie wprowadzającego wykładu z filozofii zachodniej.

wiedza i umiejętności studenta po zakończeniu zajęć:

Odpowiednia orientacja w treściach kulturowego dziedzictwa tradycji europejskiej oraz umiejętność identyfikowania problemów związanych z kulturowym podłożem procesów społecznych współczesności.

Tematy wykładów:

1. Kształtowanie się pojęcia kultury: od ujęć rzymskich do antropologicznego rozumienia kultury.
2. Kultura a natura [K.Marks, Th. De Chardin, B.Malinowski, O.Wilson, Z.Freud].
3. Problem uniwersaliów kulturowych [G.P.Murdock, T.Parsons, C.Kluckhohn, J.Huizinga, C.Levi–Strauss].
4. Kategorie kultury – kultura bytu, kultura społeczne, kultura symboliczna.
5. Semiotyczne i aksjologiczne kryterium kultury symbolicznej.
6. Dziedziny kultury symbolicznej: sztuka i religia.
7. Obiegi kulturowe: kultura ludowa, kultura wysoka, kultura popularna i mass–culture.
8. Dynamika kultury: konflikt kulturowy, kryzys kultury i figura „kozła ofiarnego”.
9. Zderzenie cywilizacji, czy koniec kultury: F.Fukuyama i S.Huntington.
10. Ciało i wolność kulturze.
11. Teoria komunikowania i mediów: modele komunikowania masowego.
12. Trzecia kultura i powstanie cyberkultury.
13. Cyberprzestrzeń i i cyberkultura: wirtualne *realis*
14. Net–art, praktyki nomadyczne Sieci i kult amatora.
15. Dyktatura danych, immersyjność doświadczenia, transhumanizm.

Forma i warunki zaliczenia przedmiotu: wysłuchanie wykładu i pozytywne przejście końcowego testu zaliczeniowego [test jednokrotnego wyboru].

Wykaz literatury**Literatura podstawowa:**

1. Z.Bauman, Płynny lęk, Kraków 2008.
2. E.Baldwin e.a., Wstęp do kulturoznawstwa, Poznań 2007.
3. D.Bell, Kulturowe sprzeczności kapitalizmu, Warszawa 1994.
4. R.Benedict, Wzory kultury, Warszawa 2002.
5. M.Mead, Kultura i tożsamość, Warszawa 1978.
6. P.Zawojski, Cyberkultura, Warszawa 2012.
7. A.Zwoliński, Transhumanizm, Warszawa 2018.

Literatura uzupełniająca:

1. Z.Bauman, Ponowoczesność jako źródło cierpień, Warszawa 2013.
2. M.Castels, Społeczeństwo sieci, Warszawa 2010.
3. M.Filiciak [red.], Medialab: instrukcja obsługi, Chrzelice 2011.
4. J.Gleick, Informacja: bit, wszechświat, rewolucja, Kraków 2012.
5. Y.N.Harari, 21 lekcji na XXI wiek, Warszawa 2018.
6. S.Huntington, Zderzenie cywilizacji i nowy kształt ładu światowego, Warszawa 1997.
7. M.Juda [red.], Hortus electronicus, Katowice 2016.
8. R.Kluszczyński, Sztuka interaktywna, Warszawa 2010.
9. E.Maigret, Socjologia komunikacji i mediów, 2012.
10. J.Mikułowski–Pomorski, Jak narody komunikują się ze sobą w komunikacji międzykulturowej i komunikowaniu medialnym, Kraków 2012.